

Drago Roksandić, *UNIN-u i Danasu.*

Zagreb: SKD „Prosvjeta“, 2011., 368 str.

Knjiga *UNIN-u i Danasu* autora Drage Roksandića, redovnog profesora na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, okuplja njegove objavljene tekstove u spomenutim časopisima u razdoblju 1980-ih i početka 1990-ih godina. Autor je u predgovoru valorizirao svoje doprinose tim tjednicima. U beogradskom tjedniku *NIN* objavljivao je od 1983. do 1989., a pozvan je kao suradnik koji je trebao sudjelovati u proširenju rubrike kulture: „U tome uređivačkom prostoru sam i ja dobio šansu, koja se poslije kraćeg vremena pretvorila u status stalnog kritičara za historiografiju“ (str. 23). S druge strane, o zagrebačkom tjedniku *Danas* napisao je: „Suradnja u tjedniku *Danas* kronološki je mlađa od suradnje u *NIN-u*. Bitno je bila manje učestalosti, ali je to bilo obilno nadoknađeno statusom koji su moji radovi dobivali. Prilozi u tjedniku *Danas* malo kada su žanrovski bili publicistička kritika. Najčešće su bili realizirani u esejističkoj formi, u formi komentara, izjava pa i intervju. Bili su, recimo, u domeni onoga što je izravnije bilo praksa stvaranja javnog mnijenja“ (str. 25).

Tekstovi iz *NIN-a* i *Danasa* obuhvaćaju recenzije knjiga najrazličitijih tematika iz hrvatske, srpske i svjetske povijesti ranog novog vijeka, 19. i 20. stoljeća. Iako u izboru prevladava poddisciplina društvene povijesti (naravno u skladu i s obzorima autora koji je tada odlučno propagirao takav pristup), nikako nisu zapostavljene: intelektualna povijest, povijest religije, kritike objavljenih izvora, demografija te druga pitanja i pristupi koji su se u okvirima srpske, hrvatske i jugoslavenske historiografije tada tek otvarali. Upada u oči autorovo učenje od historiografske tradicije, ali i činjenica da u svakom tekstu nastoji napraviti kvalitativni odmak od iste tradicije. Svaki tekst na taj način postaje elaboracija jednog pitanja koje je otvoreno ili obrađeno u pojedinoj knjizi. Tadašnja historiografija najčešće je obrađivala političku povijest, najpoznatije apostrofiranu kao „događajnicu“. Tekstovi Drage Roksandića pronalazili su 1980-ih godina primjere koji su se protivili standardnim i tradicionalnim tendencijama. Tako se na stranicama njegove knjige nalaze, između ostalih i riječi pohvale za Mirjanu Gross,¹ Petra Šimunovića,² Miroslava Bertošu³ i mnoge druge.

Također se prilikom sakupljanja tekstova koji su ušli u knjigu nije moglo zaobići polemike u kojima je autor sudjelovao – od čisto historiografskih polemika do onih koje su prolaskom 1980-ih i dolaskom 1990-ih sve više dijelile pojedince prema nacionalnoj

1 Primjerice, o knjizi *Počeci moderne Hrvatske*: „Knjiga Mirjane Gross nesumnjivo je događaj i u hrvatskoj i u jugoslavenskoj historiografiji.“ (str. 162).

2 O knjizi *Naša prezimena: Porijeklo – značenje – rasprostranjenost*: „Nesporan je naučni prestiž Petra Šimunovića u hrvatskoj i jugoslavenskoj onomastici. Njegova istraživanja su vrlo cijenjena i u drugim društvenim naukama, među njima i u historijskoj.“ (str. 119).

3 O autoru knjige *Etos i etnos zavičaja*: „U nepunih godinu dana, nakon niza već objavljenih radova, izašle su dvije njegove knjige „Etos i etnos zavičaja“ i „Mletačka Istra u XVI i XVII stoljeću. I. Kolonizacija (teme i problemi)“. Dijelovi su to jednog uistinu jedinstvenog stvaralačkog opusa, koji nastaje već dvadesetak godina u piščevu istarskom svijetu...“ (str. 165).

pripadnosti. Drago Roksandić u tim je prilikama zastupao tendenciju smirivanja uzavrelih strasti i pristupanja dijalogu. Tada je poziv na dijalog ipak prečesto ostajao neuslišan. Dijaloška usmjerenost i nastojanja autora najočitija su možda u intervjujima koji su objavljeni u knjizi. Kao što je prirodno, knjiga *UNIN-u i Danasu* sadrži i negativne osvrtne na djela koja su u metodološkom smislu 1980-ih bila anakrona. Tako „nova historija“ ostaje ključni termin koji okuplja ove radove. Velik dio njih nastajao je pod pritiskom novinarskog *deadlinea* (što i autor priznaje u predgovoru knjizi – za *NIN* je tekstove predavao u „vremenskim tjesnacima“ (str. 27)). Ipak, to ne umanjuje njihovu kvalitetu. Povjesničari nerado to priznaju, ali često najbolje pišu pod vremenskim pritiskom.

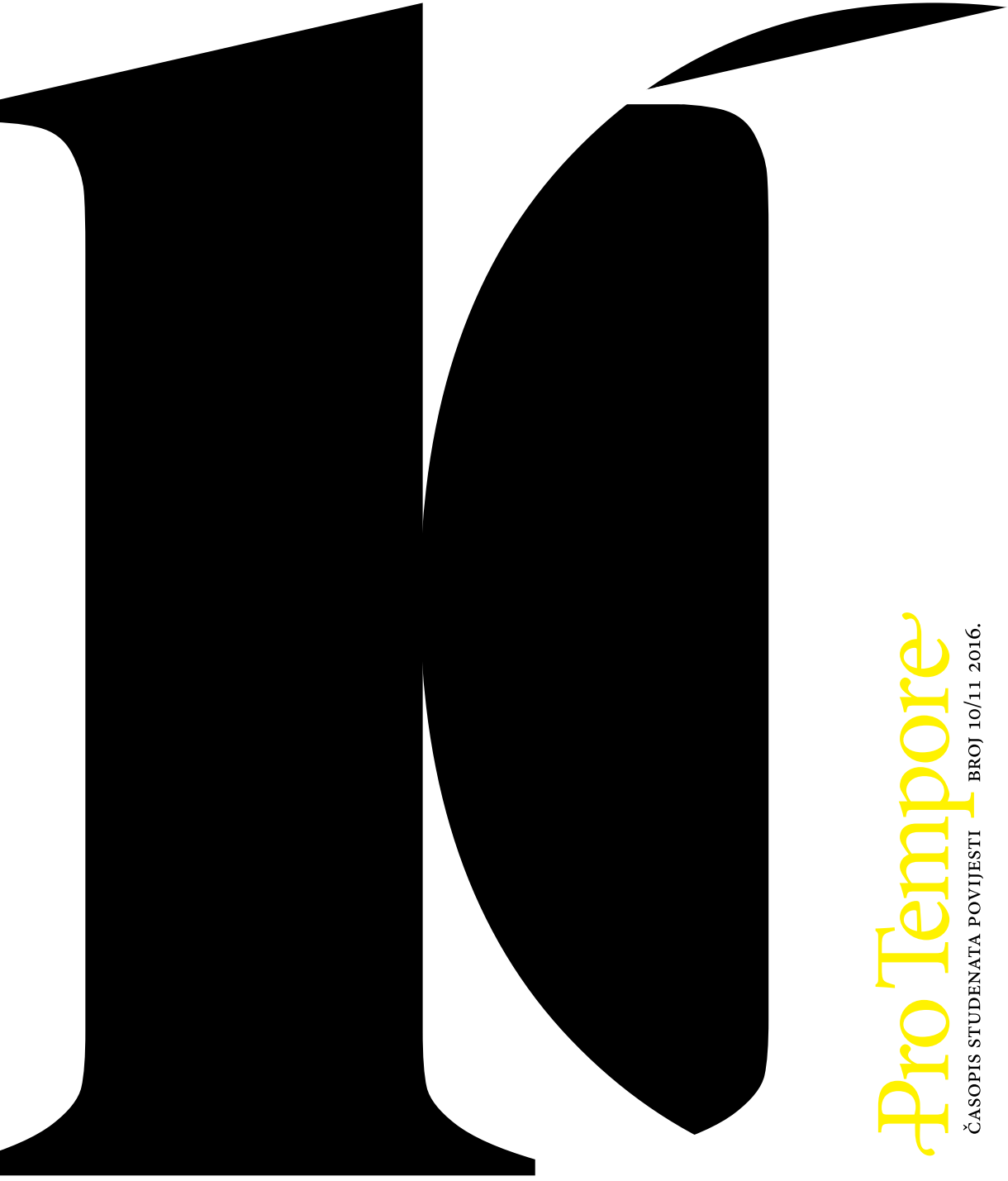
Više od svega, ova knjiga nije puki skup članaka, ona je knjiga o duhu hrvatske i srpske historiografije koje su se razvijale u različitim smjerovima, s različitim intenzitetima. Te su dvije historiografije imale i svoje specifične pristupe modernizaciji, a i unutar sebe su posve heterogene u otvaranju metodološkim i teoretskim utjecajima izvana. Tijekom 1980-ih imale su kroničara Dragu Roksandića koji je ovim djelom popisao najvažnije trenutke u njihovom razvoju. Zbog toga, knjiga *UNIN-u i Danasu* ono je što bismo nazvali prvorazrednim izvorom za povijest hrvatske i srpske historiografije na kraju 20. stoljeća. U vremenima kad su se suočavale sa stranim utjecajima preko posrednika i interpretatora, kad su odbijale te strane utjecaje, ali i kad su se međusobno nakostriješeno razilazile. *UNIN-u i Danasu* u tom se smislu može promatrati kao *ego-histoire*, ali i kao prilog intelektualnoj historiji 1980-ih.

— **Tomislav Brandolica**, mag. hist.

Povijest u nastavi,

god X (2012.) br. 2 (20)

Društvo za hrvatsku povjesnicu u jesen 2012. godine izdalo je novi broj časopisa *Povijest u nastavi*. Velikim svojim dijelom ovaj je broj časopisa posvećen znanstvenom kolokviju „Kako poučavati o izgradnji Europe u vrijeme integracije zemalja europskog Jugoistoka“ koji se održao u Zagrebu u studenom 2011. godine. Svoj prilog tako su broju dali prof. dr. Dominique Borne, prof. dr. Étienne François, prof. dr. Peter Geiss, Gabrielle Grosse i prof. dr. Kaspar Maase, od kojih su većina bili i izlagači na samome kolokviju. U drugom dijelu broj donosi članke Snježane Koren, Tvrtka Božića i Magdalene Najbar-Agičić te ocjene i prikaze, izvještaje sa znanstvenih i stručnih skupova i In memoriam

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI – BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
Godina VIII, broj 10-11, 2016.

Glavni i odgovorni urednik

Tomislav Brandolica

Zamjenik glavnog urednika

Filip Šimetin Šegvić

Uredništvo

Tomislav Brandolica, Marta
Fiolić, Kristina Frančina, Marko
Lovrić, Valentina Nedeljko, Nikola
Seiwerth, Filip Šimetin Šegvić

Urednici pripravnici

Zvonimir Plavec, Vjenceslav
Rupčić, Porin Šćukanec Reznicek

Redakcija

Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Valentina Nedeljko, Zvonimir
Plavec, Vjenceslav Rupčić, Nikola
Seiwerth, Porin Šćukanec Reznicek,
Filip Šimetin Šegvić

Recenzenti

dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Tomislav Galović
dr. sc. Ivo Goldstein
dr. sc. Iskra Iveljić
dr. sc. Tvrtko Jakovina
dr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
dr. sc. Jelena Marohnić
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Drago Roksandić
Marie Scatena, MA
akademik Arnold Suppan
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ Šoljan

Lektura i korektura

Gabrijela Detelj
Marta Fiolić
Ana Jelić
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić

Dizajn i priprema za tisak

DZN studio

Prijevodi s engleskog jezika

Tomislav Brandolica
Tina Miholjančan, prof.
Marija Marčetić
Ivan Markota
Krešimir Matešić
Judita Mustapić
Kristina Videković

Prijevodi s njemačkog jezika

Mirela Landsman Vinković
Filip Šimetin Šegvić
Azra Plićanić Mesić

Prijevodi s francuskog jezika

Jasna Čirić, prof.
Marta Fiolić
Marija Galić
Tea Šimičić

Prijevodi s talijanskog jezika

Tihana Filipčić
Loretta Lanča

Izdavač

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb

Tisak

Mediaprint – Tiskara Hrastić

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo
stavove autora i ne predstavljaju
nužno stavove i mišljenja
uredništva i izdavača

Izdavanje ovog časopisa financijski su omogućili:

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
Studentski zbor
Sveučilišta u Zagrebu

Privatne donacije:

Vesna Miović, I. P., M. Č.

Redakcija časopisa Pro tempore
svim se donatorima iskreno
zahvaljuje na financijskoj podršci!

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3,
10000 Zagreb

E-mail:

pt.redakcija@gmail.com
tomislav.brandolica@gmail.com